

Projekt
**DIGITALIZACE
PEČOVATELSKÝCH
SLUŽEB
V ÚSTECKÉM KRAJI**

KA 4: Studie východisek změny pečovatelských služeb

Situační zprávy za SO ORP Louny

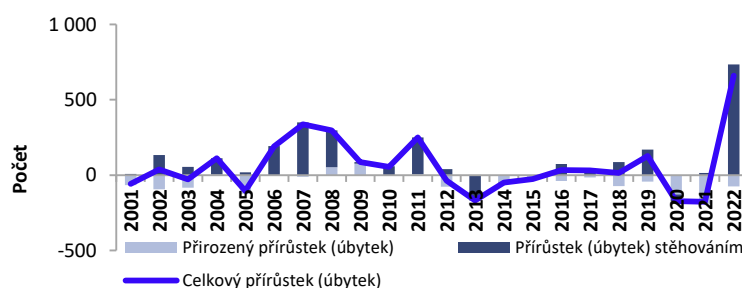
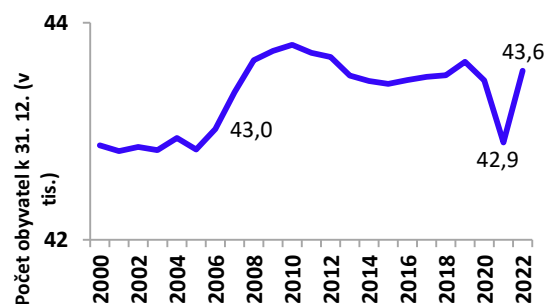
Registrační číslo projektu: CZ.10.02.01/00/23_017/0000190

Sídelní a regionální systém

- Území patří mezi nížinaté a pánevní oblasti s nižšími vnitrozemskými vrchovinami a pahorkatinami
- Sídelním systémem a dojížděkovými vztahy se jedná o oblast orientovanou vedle ústecko-chomutovské aglomerace poměrně výrazně také směrem k Praze a Středočeskému kraji
- Z hlediska vyjíždky za prací relativně málo uzavřené území, vysoký objem vyjíždějících do zaměstnání mimo SO ORP
- Součást Poohří, rovinaté a relativně zemědělské a rurální části ÚK
- Malá průměrná populační velikost obcí daná jednak spíše venkovským charakterem území, jednak spíše menší velikostí správního centra Louny
- Nižší hustota zalidnění v převážně rurálním území
- Relativně dobré a lepší se dopravní vazby na Prahu (postupně stavěná dálnice D7)

Vývoj počtu obyvatel¹

- Počet obyvatel k 31. 12. 2022 činil 43,6 tis., tj. o 687 osob více oproti r. 2000 (+1,6 %).
- Pokles počtu obyvatel v covidových letech 2020–2021 vlivem zejména přirozeného úbytku a nárůst (1,5 %) v r. 2022 vlivem přílivu přistěhovaných z Ukrajiny.
- Významné přírůstky stěhování v r. 2022.
- Bilance přirozené měny od r. 2012 záporná.

¹ Údaje sledovány za období 2000 až 2022.

Věková a vzdělanostní struktura populace

- Průměrný věk v r. 2022 činil 42,7 let (nárůst o 4,5 let oproti r. 2000) a index stáří dosáhl hodnoty 128,8 (+60,5 % ve sledovaném období), tj. odpovídá hodnotě kraje (128,5).
- Snížení počtu i podílu dětské populace. Více než 16 % dětí z celkového počtu obyvatel příslušného území se nacházelo zejména na území SO ORP situovaných při hranicích se Středočeským krajem, tj. i SO ORP Louny.
- V tomto správním obvodu se počet seniorů zvýšil o 55 % ve sledovaném období, jejich podíl již téměř dosahuje 21 % a odpovídá hodnotám kraje (20,4 %).
- V SO ORP Louny došlo k nárůstu počtu osob ve věku 80+ let (+10 %). Podíl seniorů 80+ v tomto správním obvodu (3,5 % v r. 2022) je mírně pod hodnotou kraje (3,7 %).

Tabulka 1 Ukazatele věkového složení obyvatel – SO ORP Louny, v letech 2000 a 2022

	2000	2022	Index změny (v %)
0–14 let (abs.)	7 200	6 969	96,8
0–14 let (rel.)	16,8	16,0 %	95,3
65 a více let (abs.)	5 779	8 975	155,3
65 a více let (rel.)	13,5	20,6 %	152,9
80 a více let (abs.)	1 373	1 515	110,3
80 a více let (rel.)	3,1	3,5 %	111,2
Index stáří	80,3	128,8	160,5
Průměrný věk	38,2 let	42,7 let	4,5 let

Pozn. Index změny = 2022/2000*100.

Zdroj: VBD ČSÚ 2024

- V rámci ÚK mírně nadprůměrná vzdělanostní skladba obyvatel (podíl obyvatel s VŠ vzděláním nebo se SŠ vzděláním s maturitou); dáno také vyjížděnou do zaměstnání za kvalifikovanějšími pozicemi do blízkého Středočeského kraje i Prahy); v rámci celého Česka však vzdělanostní skladba obyvatel výrazně podprůměrná

Sociální kapitál

- V kontextu ÚK vysoká míra občanské participace, např. nadprůměrná účast voličů ve volbách (v rámci celého Česka však mírný podprůměr)
- V průměru celého ORP značná vzdělávací neúspěšnost na základních školách (nepochybně však výrazné rozdíly mezi školami v rámci SO ORP navzájem)
- Relativně nízký podíl obyvatel v exekuci (10,5 % obyvatel starších 15 let)

Osoby s příspěvky²

- **Příspěvek na péči:**
 - Mírný nárůst příjemců příspěvku na péči (+9,8 %). Mezi lety 2017 a 2022 nedošlo k výraznějším změnám z hlediska zastoupení seniorů v jednotlivých stupních PnP. Seniori ve všech stupních představují cca polovinu až dvě třetiny příjemců.
 - Počet příjemců PnP umístěných v pobytových zařízeních sociálních služeb narostl o 19 %, o něco méně narostl i počet příjemců využívajících terénních a ambulantních služeb (+8,8 %).

² Údaje sledovány za období 2017 až 2022.

- Počty příjemců PnP, o které pečuje jiná fyzická osoba (osoba blízká) a zároveň využívají registrovanou sociální službu, narostly o 13,9 % a mírné zvýšení (+8,9 %) je evidováno i u počtu příjemců PnP, o které pečuje jiná fyzická osoba (osoba blízká).
- **Příspěvek na mobilitu:**
 - Příspěvek pobíralo v r. 2022 o 27,1 % více osob než v r. 2017, což je druhé největší zvýšení (po SO ROP Podbořany - +55 %) v kraji.
 - Věková struktura příjemců odpovídá struktuře na krajské úrovni.
- **Průkaz osoby se zdravotním postižením:**
 - Počet držitelů všech typů průkazu OZP narostl ve všech správních obvodech Ústeckého kraje (vyjma Varnsdorfu), v SO ORP Louny o 34,1 %. Nejvíce narostl počet držitelů TP (+46,4 %), dále počet držitelů ZTP (+49,3 %) a nakonec pouze mírně počet držitelů ZTP/P (+2,4 %).
- **Invalidní důchody:**
 - Data k invalidním důchodům (ID) jsou za okresy, SO ORP Louny spadá do okresu Louny.
 - Všechny okresy Ústeckého kraje zaznamenaly pokles počtu příjemců ID, výjimku představují okresy Louny a Teplice, ve kterých došlo k mírnému nárůstu příjemců (0,1 %, resp. 1,8 %).
 - Sedmina všech příjemců v kraji žila v okrese Louny.

Tabulka 2 Příjemci příspěvků – SO ORP Louny, v letech 2017 a 2022

	2017	2022	Index změny (v %)
Příspěvek na péči (počet)	1728	1898	109,8
- pobytová zařízení	142	169	119,0
- terénní a ambulantní sociální služby	91	99	108,8
- fyzická osoba + využívající registrovanou sociální službu	36	41	113,9
- pečující fyzická osoba	1488	1621	108,9
Příspěvek na mobilitu (počet)	731	929	127,1
Průkaz osoby se zdravotním postižením (OZP)	1040	1395	134,1
- TP	97	142	146,4
- ZTP	612	914	149,3
- ZTP/P	331	339	102,4
Invalidní důchody*	5370	5373	100,1

Pozn. Index změny = 2022/2017*100. *invalidní důchody jsou za okres Louny

Zdroj: MPSV 2024, vlastní výpočty

Osoby s demencí³

- **Alzheimerova nemoc:**
 - Pokles počtu pacientů s Alzheimerovou nemocí (AN) ve věku 50–64 let nastal ve všech okresech Ústeckého kraje vyjma okresu Louny, ve kterém došlo k nárůstu o 66,7 %.
 - Stejně tak byl ve všech okresech kraje pozorován nárůst počtu pacientů s touto nemocí v seniorské věkové skupině (65 a více let). Nejvýrazněji narostl v okrese Louny (+46 %), dále v okrese Chomutov (+37 %).
- **Nedošetřená demence:**
 - Okres Louny evidoval nárůst počtu pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 65 a více let (+109,6 %), tj. největší nárůst v porovnání s ostatními okresy, které všechny

³ Údaje sledovány za období 2017 až 2022.

evidovaly zvýšení počtu těchto pacientů. Okres Louny taktéž zaznamenal nárůst těchto pacientů ve věku 50–64 let (+16,7 %), tj. druhé největší zvýšení v kraji (po okrese Ústí nad Labem).

- **Alkoholem způsobená/vyvolaná demence:**
 - Ve čtyřech okresech se počet pacientů ve věkové skupině 50–64 let snížil, v okrese Louny zůstal na stejné úrovni a v seniorském věku nebyli v okrese Louny evidováni žádní pacienti.

Tabulka 3 Počet pacientů, okres Louny, v letech 2017 a 2022

	2017	2022	Index změny (v %)
Počet pacientů s Alzheimerovou nemocí ve věku 50–64 let	12	20	166,7
Počet pacientů s Alzheimerovou nemocí ve věku 65 + let	281	409	145,6
Počet pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 50–64 let	24	28	116,7
Počet pacientů s nedošetřenou demencí ve věku 65 + let	207	433	209,2
Počet pacientů s alkoholem způsobenou/vyvolanou demencí ve věku 50–64 let	3	3	100,0
Počet pacientů s alkoholem způsobenou/vyvolanou demencí ve věku 65 + let	0	0	-

Pozn. Index změny = 2022/2017*100.

Zdroj: NRHZS 2024, vlastní výpočty

Bydlení

- Průměrný počet i relativní podíl (na bytovém fondu, na počtu obyvatel) nově dokončených bytů; projevuje se zda pravděpodobně na jedné straně dostatečně velký objem stávajícího bytového fondu a obecně nízká rezidenční atraktivita ÚK, na straně druhé spíše nižší výskyt „sociálních problémů“ a značná exponovanost vůči Středočeskému kraji a Praze (bydlení pro obyvatele vyjíždějící co centrální části Čech za prací)
- 45 % bytů se nachází v bytových domech, což je i v kontextu ÚK (v průměru 64 %) i celého státu nízké číslo, související s převahou menších, venkovských sídel a malých měst a s nízkým objemem socialistické industrializace a urbanizace území
- V této souvislosti má převážně urbánní území spíše podprůměrnou vybavenost běžnou technickou infrastrukturou (vodovod, kanalizace, plynofikace apod.)

Ekonomika a trh práce

- Průměrný podíl obyvatel zaměstnaných v průmyslu (31 % v roce 2021) i ve službách (27 %), obecně vyvážená odvětvová skladba regionální ekonomiky
- Nízký podíl specialistů a pracovníků s vysokou kvalifikací ve struktuře pracovních sil
- Střední míra podnikatelské aktivity, převaha větších firem střední velikosti, velmi nízký podíl velkých firem, relativně velký podíl mikropodniků
- Míra nezaměstnanosti dlouhodobě odpovídá krajskému průměru či je mírně nižší (5,4 % v roce 2023), oproti celostátním hodnotám je však nadprůměrně vysoká

Krajina a životní prostředí

- Zemědělský charakter krajiny s velmi vysokým podílem zemědělské půdy (73 %), resp. orné půdy (63 %) na celkové rozloze území
- Nízký podíl lesních ploch, travnatých ploch i zastavěných území na celkové rozloze
- Nízký index ekologické stability krajiny je důsledkem především velmi vysokého podílu (ekologicky nestabilní) orné půdy

Rozmístění poskytovatelů pečovatelské služby a územní dostupnost

Na území SO ORP Louny zajišťují pečovatelskou službu 2 poskytovatelé, s celkovou okamžitou (vrcholovou) kapacitou ve výši 22 klientů. Služba Centra služeb pro zdravotně postižené Louny, o.p.s. pravidelně zajíždí (i několikrát denně) do vzdálených obcí v regionu (např. Peruc). Aktuálně ale hlásí plné vytížení kapacity.

Tabulka 4 Souhrnný přehled za SO OPR Louny

Název poskytovatele, sídlo	Individuální okamžitá kapacita ^[1]	Úvazky pracovníků v přímé péči ^[2]	Území ORP pokryté PS	Časoprostorové poskytování služby
Městská pečovatelská služba s denním stacionářem Louny, příspěvková organizace Louny	Kapacita: 14	Úvazky: 15,1	Celé ORP Louny	Ve všech obcích ve stejném rozsahu Pondělí až pátek: 7:00 - 21:00 - 7-15: 14 klientů, 15-21:1 klient Sobota, neděle: 7:00 - 21:00 - víkendy, svátky: 2 klienti
Centrum služeb pro zdravotně postižené, o.p.s. Louny	Kapacita: 8	Úvazky: 12,48	Celé ORP Louny	Ve všech obcích ve stejném rozsahu Pondělí až pátek od 7-15:30 hod 8 klientů Pondělí až pátek od 15:30 – 21 hod 1 klient Víkendy a svátky 7-21 hod 1 klient

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024), Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024), webové zdroje jednotlivých poskytovatelů, AKČNÍ PLÁN rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na rok 2024, vlastní realizované šetření mezi poskytovateli zařazenými do Základní sítě

^[1] Pozn. Údaj platný k 7/2024, zdroj údaje Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024 platná od 01.07.2024, dostupné zde: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1788371

^[2] Pozn. Údaj platný k 7/2024, zdroj údaje Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024 platná od 01.07.2024, dostupné zde: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1788371

Okamžitá kapacita pečovatelské služby

SO ORP Louny vykazuje nadprůměrnou okamžitou kapacitu v porovnání s krajským průměrem (jehož hodnota činí 0,41).

Tabulka 5 Individuální okamžitá kapacita v SO ORP Louny a přepočet na 1000 obyv.

SO ORP	Stávající individuální okamžitá kapacita – ZÁKLADNÍ SÍŤ	Stávající individuální okamžitá kapacita – MIMO ZÁKLADNÍ SÍŤ	Celková individuální okamžitá kapacita za SO ORP	Počet obyv. k 31.12.2022	Přepočet kapacity na 1000 obyvatel	Přepočet kapacity v Základní síti na 1000 ob.
Louny	22	0	22	43600	0,50	0,50
CELKEM ZA KRAJ	314	23	337	812200	0,41	0,39

Zdroj: Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024, verze platná k 1. 7. 2024; Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024); Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024); webové stránky poskytovatelů PS; vlastní výpočet

Výše úvazků pečovatelské služby v přímé péči

SO ORP Louny vykazuje ve výši úvazků pracovníků v přímé péči na 1000 obyvatel hodnoty nad krajským průměrem (jehož hodnota pro všechny registrované služby činí 0,56).

Tabulka 6 Výše úvazků pracovníků v přímé péči v SO ORP Louny (včetně přepočtu na 1000 obyv.)

SO ORP	Úvazky pracovníků v přímé péči – ZÁKLADNÍ SÍŤ	Úvazky pracovníků v přímé péči – MIMO ZÁKLADNÍ SÍŤ	Úvazky pracovníků v přímé péči – CELKEM KRAJ	Přepočet úvazků v ZÁKLADNÍ SÍTI na 1000 ob. SO	Přepočet úvazků na 1000 ob. SO	Počet obyv. 31.12.2022
Louny	27,58	0	27,58	0,63	0,63	43600
CELKEM KRAJ	434,77	19,39	454,16	0,54	0,56	812200

Zdroj: Základní síť sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2022-2024, verze platná k 1. 7. 2024; Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV (data platná 4/2024); Katalog Ústeckého kraje (data platná k 6/2024); webové stránky poskytovatelů PS; vlastní výpočet